



INNOVATIVE
WORLD

ISSN: 3030-3079

ORIENTAL JOURNAL OF ACADEMIC AND MULTIDISCIPLINARY RESEARCH

SHARQ AKADEMIK VA KO'P TARMOQLI
TADQIQOTLAR JURNALI

Scientific Journal

2026/8



www.innoworld.net
+998 33 5668868



ORIENTAL JOURNAL OF ACADEMIC AND MULTIDISCIPLINARY RESEARCH

Volume 4, Issue 8
2026

Journal has been listed in different indexings

Google Scholar

doi[®] digital object
identifier

ResearchGate

zenodo



ADVANCED SCIENCE INDEX

OpenAIRE

Academic
Resource
Index
ResearchBib



Directory of Research Journals Indexing

The official website of the journal:
www.innoworld.net

Uzbekistan-2026

**YURT OSOYISHTALIGI – MUQADDAS BURCHIMIZ: NAZARIY-
HUQUQIY VA AMALIY JIHATLAR****Beysenov Kenjabay Sarsanbayevich**

Podpolkovnik

O'zbekiston Respublikasi IIV Malaka oshirish instituti Kasbiy
tayyorgarlik fakulteti Maxsus fanlar sikli o'qituvchisi, dotsent.

+998988 339 7071

bisenovkenjaboy@gmail.com**Shoimov Norqobil Bobomurodovich**

podpolkovnik

O'zbekiston Respublikasi IIV Malaka oshirish instituti Maxsus fanlar sikli
katta o'qituvchisi, yuridik fanlar nomzodi, dotsent

Annotatsiya: Mazkur ilmiy maqolada yurt osoyishtaligini ta'minlashning konstitutsiyaviy-huquqiy, ijtimoiy-siyosiy va ma'naviy-ma'rifiy asoslari keng yoritilgan. Shuningdek, tinchlik va barqarorlikka tahdid solayotgan zamonaviy global xavf-xatarlar (xalqaro terrorizm, ekstremizm, axborot xurujlari) sharoitida milliy xavfsizlikni mustahkamlash, fuqarolik jamiyati institutlari, jumladan, mahalla va oilaning bu boradagi o'rni chuqur tahlil qilingan. Maqolada yoshlar ongida mafkuraviy immunitetni shakllantirish va huquqiy madaniyatni yuksaltirish orqali yurt osoyishtaligini asrab-avaylashning ilmiy-amaliy yechimlari ilgari surilgan.

Kalit so'zlar: yurt osoyishtaligi, milliy xavfsizlik, barqaror taraqqiyot, globallashuv, mafkuraviy immunitet, axborot xavfsizligi, fuqarolik jamiyati, huquqiy madaniyat, mahalla instituti, yoshlar tarbiyasi.

Har qanday suveren davlat va jamiyatning barqaror taraqqiyoti, iqtisodiy yuksalishi hamda aholining farovon hayot kechirishi birinchi navbatda mamlakatdagi tinchlik va osoyishtalikka bevosita bog'liqdir. Tinchlik – insoniyatning eng ulug' ne'matlaridan biri bo'lib, uni asrab-avaylash, himoya qilish hamda kelajak avlodlarga bekamu ko'st yetkazish nafaqat davlat organlarining, balki har bir ongli fuqaroning muqaddas burchi hisoblanadi [1].

Bugungi shiddatli globallashuv, axborot texnogen jarayonlari va geosiyosiy raqobat kuchaygan bir davrda yurt osoyishtaligini ta'minlash masalasi an'anaviy tushunchalardan kelib chiqqan holda emas, balki mutlaqo yangi strategik yondashuvlar asosida tadqiq etilishini taqozo etmoqda. Mazkur maqolaning dolzarbligi ham aynan shu omillar bilan izohlanadi.

1. Yurt osoyishtaligini ta'minlashning konstitutsiyaviy-huquqiy asoslari

Mamlakat xavfsizligi va osoyishtaligini huquqiy jihatdan kafolatlash har qanday demokratik davlatning bosh vazifasi hisoblanadi. O'zbekiston

Respublikasining Konstitutsiyasida inson huquq va erkinliklari, jamiyat va davlat xavfsizligi ustuvor tamoyil sifatida mustahkamlab qo'yilgan [2].

Huquqiy demokratik davlatda tinchlikni saqlash faqatgina kuch ishlatar tuzilmalarning faoliyati bilan cheklanib qolmaydi. U quyidagi huquqiy mexanizmlarni o'z ichiga oladi:

- **Qonun ustuvorligi:** Barcha darajadagi qarorlarning mamlakat qonunchiligiga qat'iy rioya qilgan holda qabul qilinishi.

- **Fuqarolarning konstitutsiyaviy burchlari:** Har bir shaxs Vatanni himoya qilish, uning manfaatlariga sadoqat bilan yondashishi shartligining huquqiy mustahkamlanishi [3].

- **Xalqaro huquq normalari:** O'zbekistonning global miqyosda tinchlikni saqlashga qaratilgan xalqaro shartnomalar va konvensiyalarga sodiqligi.

2. Globallashuv davrida tinchlik va barqarorlikka tahdidlar

XXI asr – yuksak texnologiyalar asri bo'lishi bilan birga, insoniyat oldiga yangi va misl ko'rilmagan xavf-xatarlarni ham olib keldi. An'anaviy harbiy tahdidlar bilan bir qatorda noan'anaviy va latent (yashirin) xavflar kuchaymoqda. Bularga quyidagilar kiradi:

Xalqaro terrorizm va ekstremizmning zamonaviy ko'rinishlari, radikal oqimlarning yoshlarni internet orqali o'z saflariga og'dirishga urinishlari mamlakat osoyishtaligiga jiddiy xavf solmoqda [4].

- **Axborot xurujlari va kiberxavfsizlik:** Ma'furaviy va axborot maydonidagi kurashlar insonlarning ongi va dunyoqarashini o'zgartirishga qaratilgan manipulyatsiyalar orqali amalga oshirilmoqda.

- **Millatlararo va dinlararo nizolar xavfi:** Dunyoning turli mintaqalaridagi qarama-qarshiliklarning ta'sirini yumshatish uchun jamiyatda bag'rikenglik muhitini saqlab qolish taqozo etiladi.

Bunday sharoitda davlat va jamiyat hamkorligida mustahkam himoya tizimini yaratish ob'ektiv zaruratga aylanadi.

3. Ma'furaviy immunitet va yoshlar tarbiyasining o'rni

Yurt osoyishtaligini ta'minlashning eng samarali yo'li – aholi, ayniqsa, yoshlar ongida sog'lom ma'furaviy immunitetni shakllantirishdir. Yosh avlodni Vatanga sadoqat, milliy qadriyatlarga hurmat va milliy o'zlikni anglash ruhida tarbiyalash orqali har qanday yot g'oyalarning oldini olish mumkin [5].

- **Ta'lim va tarbiya uyg'unligi:** Maktab, oliy ta'lim muassasalari va oila hamkorligini kuchaytirish.

- **Ma'rifiy tadbirlar:** Yoshlarning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish, ularni ilm-fan, sport va san'atga keng jalb qilish.

- **Ijtimoiy faollik:** Yoshlarning jamiyatdagi jarayonlarga loqayd emasligini ta'minlash, ularda daxdorlik tuyg'usini kuchaytirish.

Prezidentimiz ta'kidlaganidek: "Yurtimiz tinchligini, jamiyatimizdagi o'zaro hurmat va hamjihatlik muhitini ko'z qorachig'idek asrab-avaylash barchamizning eng muhim burchimizdir" [6].

4. Fuqarolik jamiyati institutlari va mahallaning roli

O'zbekistonda osoyishtalikni ta'minlashda mahalla instituti o'ziga xos noyob tizim sifatida xizmat qilmoqda. "Mahalla – tinchlik va totuvlik qo'rg'oni" tamoyili asosida quyidagi amaliy ishlar amalga oshiriladi:

1. Hududlardagi ijtimoiy-ma'naviy muhitni doimiy ravishda o'rganib borish.
2. "Oila – mahalla – ta'lim muassasasi" hamkorligini yanada mustahkamlash.
3. Huquqbuzarliklarning barvaqt oldini olish (profilaktika) choralari ko'rish [7].

Fuqarolik jamiyatining boshqa institutlari, nodavlat notijorat tashkilotlari hamda ommaviy axborot vositalari ham aholining huquqiy ongi va madaniyatini yuksaltirishda muhim ko'prik vazifasini bajaradi.

Xulosa qilib aytganda, yurt osoyishtaligi – bu bir kunlik yoki vaqtinchalik hodisa emas, balki butun jamiyatning tinimsiz mehnati, birdamligi, yuksak huquqiy ongi va siyosiy madaniyati natijasidir. Tinchlikni qadrlash, uni ko'z qorachig'idek asrash hamda Vatan himoyasini o'z muqaddas burchi deb bilish har bir fuqaroni o'z oldiga qo'ygan mas'uliyati bo'lmog'i lozim. Yurt osoyishtaligi ta'minlangan joydagina iqtisodiy taraqqiyot, ijtimoiy farovonlik va kelajakka ishonch muhiti barqaror bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. – Toshkent: «O'zbekiston», 2023. – B. 12-14.
2. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasiga sharhlar. – Toshkent: Huquq va standart, 2023. – B. 45.
3. Mirziyoev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 1-jild. – Toshkent: «O'zbekiston», 2017. – B. 245.
4. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: «Ma'naviyat», 2008. – B. 112.
5. Hakimov M. Jamiyatda barqarorlik va xavfsizlikni ta'minlashning ijtimoiy-siyosiy omillari. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2021. – B. 88-92.
6. Yusupov E. Inson va uning ma'naviy olami. – Toshkent: Universitet, 2019. – B. 150.
7. Mahalla va oila instituti: muammolar va yechimlar / Ilmiy to'plam. – Toshkent: Fan, 2022. – B. 64.